

Spoštovani gospod dekan, dr. Darko Friš, cenjeni prodekan in prodekanice, spoštovana slavnostna govornica, prisotni profesorski zbor, dragi diplomanti, diplomantke in magistranti, magistrantke ter vsi ostali nam dragi, ki ste del za nas tako pomembnega dne, prisrčno pozdravljeni!

Ko sem razmišljala, kako začeti ta nagovor, se mi je v misel prikradla tista klišejska: izbira študija je ena najpomembnejših odločitev v življenju. Res je, drži. A mogoče prav zaradi svoje neposredne vpletenosti v celoten proces splošne mature v zadnjih treh letih in vprašanja, ki za najstnike nikoli nima dovolj dobrega odgovora, to vprašanje je: »Profesorica, pa kje bom jaz to v življenju potreboval,« moram začeti drugače. Izbira, kaj narediti s pridobljeno izobrazbo in znanjem, je ena najpomembnejših v življenju.

Kot pravi Renata Salecl: nevarnost današnje družbe predstavlja množica izbir na vseh področjih našega življenja. Teža *prave* izbire je danes še večja, ker se z izbiro odgovornost popolnoma prenese na posameznika. In potem sledi tisti boleči *Saj bi lahko izbral/-a drugače ...* Prepričana sem, da se naša izbira študijskega programa še nikoli ni zdela tako prava, kot se zdi danes. Ko sem prvič sedla v študijske klopi, sem imela visoka pričakovanja. Visoka pričakovanja je imela tudi moja okolica. V slovenskih splošnih gimnazijah je očitno nemogoče izkoreniniti prepričanje, da tisti z odličnim uspehom in izjemno opravljeno splošno maturo študirajo tisto področje, za katerega je že Kosovel z verzoma  $AB < 1, 2, 3$  nakazal superiornost. Naravoslovje, gonilo znanstvenega napredka. Družboslovje, umetnost pa po Prešernovo *Stanu se svojega spomni, trpi brez miru*. Spoštovani diplomanti in diplomantke, cenjeni magistranti in magistrantke Filozofske fakultete, izbrali smo prav.

Nazaj v študijske klopi. Moram priznati, da sem na potrditev, da sem sama izbrala prav, čakala dlje, kot sem pričakovala. Moj »aha« moment, kot rada rečem trenutku spoznanja, se je zgodil proti koncu študija na prvi stopnji, ko je vse naenkrat dobilo smisel. Webrova Protestantska etika in duh kapitalizma se je

povezala s Kosovelovo Ekstazo smrti, tudi Sapir-Whorfova hipoteza se je ujela s Chomskim, Pearsonov in Spearmanov koeficient pa sta neverjetno dobro korelirala z novotvorjenkami v slovenskem jeziku. Svojega navdušenja nad študijem in hvaležnostjo za to, da se lahko učim od najboljših, nisem nikoli skrivala. Spoštovani profesorji z Oddelka za slovanske jezike in književnosti ter Oddelka za sociologijo so mi tako hitro omogočili sodelovanje v štirih večjih raziskovalnih projektih, znanstvene in strokovne objave ter me s posameznimi manjšimi projekti spodbujali h kritičnemu presojanju lastnih in tujih raziskovalnih dosežkov. Dragi slavljenici, če imate priložnost, se v tem trenutku ozrite k svojim vzornikom, mentorjem ali se v mislih s hvaležnostjo spomnite nanje ter na vse, ki so s svojo strokovnostjo oblikovali vašo osebnost. V začetku leta sem prav zaradi nesebične podpore profesorjev z Oddelka za slovanske jezike in književnosti, med katerimi moram izpostaviti svojo vzornico, mentorico in izjemno pedagoško ter strokovno osebnost, dr. Ireno Stramljič Breznik, prejela Perlachovo priznanje za znanstvenoraziskovalne dosežke. Prav njeni vedno prisrčni misli: »Pa Ana, vi ste pridno dekle, pa vi boste to zmogli« in »Opravili bova odlično delo« sta moje osebno gonilo še danes. Iskrena hvala tudi dr. Danijeli Lahe z Oddelka za sociologijo, ki se je bila z menoj pripravljena podati v neraziskano in na videz nedotakljivo področje nadomestnega materinstva v Sloveniji. Dokazali sva, da ni toliko pomembno, da je mama dobra, pač pa da je mama dobro. V imenu vseh prejemnikov listin hvala akademskim zborom posameznih oddelkov, da imamo mi danes izbiro in natančno zastavljene cilje, kako lahko s pridobljeno izobrazbo pripomoremo družbi.

Nečesa pa si kljub množičnosti izbire v življenju načeloma ne moremo izbrati – to je naša družina, naše okolje primarne socializacije in temelj našega razvoja. Vrednotni sistemi in vzorci vedenja, ustvarjeni v tem okolju, so tisti, ki so v veliki meri poskrbeli za to, da poznate odgovor na vprašanje *Kdo ste*. S hvaležnostjo se spoštovani kolegi in spoštovane kolegice, prejemniki listin, ozrite k tistim, ki so

danes z vami in v mislih pobegnite k tistim, ki ne morejo biti, a so pomembno zaznamovali vaša študijska leta, vas brezpogojno podpirali in sooblikovali vaš uspeh. Preprosto hvala. Ne pozabite pa na socialne mreže, ki ste jih stkali med študijem, vse tiste ljudi, ki ste si jih previdno izbrali, da tesno stojijo z vami z ramo ob rami, se z vami veselijo in še pomembneje, ponudijo roko, ko sami ne zmorete naprej.

In zakaj je prav, da s to listino ponosno stopamo v svet predvsem danes in skušamo A, B ponosno zastopati proti 1, 2, 3? Ker družba prav to znanje, ki ga posedujete, cenjeni navzoči, potrebuje bolj, kot kadar koli prej. Na mogoče še nepoznane načine v skritih sponah družbenega življenja, četudi to od nas zahteva dodatno dokazovanje vrednosti. Zdaj je skrajni čas, da – kot pravi dr. Vesna Vuk Godina – začnemo delati tisto, kar je prav, in ne tisto, kar je fajn. Le če se ne bomo ustavili ob tem uspehu in bomo poskrbeli, da s pridobljenim znanjem prispevamo k napredku družbe, ne bomo po Cankarjevo hlapčevsko zavirali družbenega napredka. Želim vam, da s kritičnim premislekom in znanjem kljubujete umetni inteligenci tako, da znanje ne le reproducirate in zbirate, pač pa poskrbite, da bo imelo v okolici konkretne posledice.

V času, ko znanje kot vrednota blede, ko se zdi, da je katero koli znanje dobro, ko brez kritične presoje vse pogosteje le vpijamo informacije, je ohranjanje tako visokega in kakovostnega nivoja ter standarda študija, ki ju omogoča Filozofska fakulteta in celotna Univerza v Mariboru, ključnega pomena. Prav zaradi osebnosti, v katero me je pomembno oblikoval študij na tej fakulteti, lahko pri svojem delu tako vedno sledim srčnemu, kakovostnemu in metodično raznolikemu predajanju znanja. Polovično znanje je namreč lahko nevarnejše od neznanja. Imamo izbiro. Vivat academia, vivat professores!

Ana Rotovnik Omerzu,

mag. prof. soc. in mag. prof. slov. jez. in knjiž.